

บทความที่ :

Article :

18

มาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับ
สารภาพ ศึกษาจากความคิดเห็นของบุคลากรใน
กระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคาม

Measures to Substitute a Reenactment of Crime
as a Part of Confession Study For Opintion Of
Mahasarakham's
Criminal Justice Personnal

อมรเทพ เมืองแสน*

Amornthep muangsean

* คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม [Faculty of Law, Maha Sarakham University]; Email: tanlaws@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น 2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็น และ 3. เพื่อเสนอแนะมาตรการที่จะนำมาใช้แทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา คือ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ หนายความ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา ที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 395 คน จากนั้นได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี แอล เอส ดี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคามมีระดับความคิดเห็นต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีต่อมาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพนั้น เนื่องจากบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคามเห็นว่า มาตรการดังกล่าว มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย ส่วนข้อเสนอแนะนั้น นอกจากจะต้องบัญญัติเพิ่มเติมกฎหมายในขั้นตอนของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพให้เกิดความชัดเจนแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทางกฎหมายที่เข้มงวดเกี่ยวกับการจับกุมและหลังการจับกุม ก่อนที่จะนำตัวผู้ต้องหาพบพนักงานสอบสวน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น; มาตรการแทนที่; การทำแผนประกอบคำรับสารภาพ

Abstract

This research has three main objective; first, to study personnel's attitude; second, to analyze and compare personnel's attitude; third, to recommend some measures to substitute a reenactment of crime as a part of confession. The sample population of this research is personnel in criminal justice system in Maha Sarakham Province; namely, attorneys, inquiry officers, public prosecutors, judges. The total number of sample population is 395. The data acquired is then analyzed with application of fundamental statistics so as to identify the percentage of average as well as standard variances. The result is then compared to identify the attitude toward a reenactment of crime as a part of confession with application of fundamental hypothesis testing statistics such as one way ANOVA and LSD: Least Significant Difference. The research result shows that Maha Sarakham Province criminal justice personnel's attitude toward a reenactment of crime as a part of confession is generally in a high level ($\bar{X} = 3.67$). On the other hand, there is no recommendation of substitute measures for crime reenactment. In addition to legal provisions to clarify the procedure of crime reenactment, other recommendations include strict legal measures involved with the pre-arrest and post-arrest stage – before an accused person comes into police custody.

Keywords: Opinion; Measures to Substitute; Reenactment of Crime as a Part of Confession

บทนำ

การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำสารภาพ เป็นขั้นตอนในชั้นสอบสวน ภายหลังจากที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยเจ้าพนักงานสอบสวนจะจัดให้มีการทำแผนประกอบคำรับสารภาพทุกครั้ง เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนคำรับสารภาพ ในชั้นสอบสวน ซึ่งการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ หรือ การทำแผนประกอบคำรับสารภาพ หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนที่เกิดขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายในการสอบสวนคดีอาญา เมื่อมีผู้ต้องหาให้การรับสารภาพต่อหน้าพนักงานสอบสวนโดยสมัครใจ ซึ่งในการนี้ พนักงานสอบสวนจะต้องนำผู้ต้องหาไปชี้สถานที่เกิดเหตุและให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆ โดยละเอียด เพื่อให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนคำรับสารภาพเพื่อรวบรวมเข้าสู่การพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการ และศาล แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ซึ่งการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพไม่ปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ไปปรากฏในระเบียบการตำรวจเกี่ยวแก่คดี ซึ่งในลักษณะ 10 ของระเบียบดังกล่าว เป็นเรื่องการสอบสวนผู้ต้องหา และได้กล่าวถึงการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีได้กำหนดให้ การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพเป็นวิธีปฏิบัติหนึ่งในการได้มาซึ่งพยานหลักฐานในชั้นสอบสวน แต่กรอบอำนาจใหญ่ของพนักงานสอบสวนนั้นไม่ได้อยู่ที่ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี แต่อยู่ที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งการใช้อำนาจใดๆ ก็ตามของพนักงานสอบสวนจะต้องคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหาด้วย (สิริฤกษ์ อังสัจจะพงษ์. 2548 : 92) แต่จากความเป็นจริง เมื่อใดก็ตามที่พนักงานสอบสวนมีการนำตัวผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพโดยมีสื่อมวลชนเป็นตัวกลางในการเสนอข่าว มักจะเกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาทางกฎหมายที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น โดย เฉพาะผลร้ายในลักษณะของการรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา

ยกตัวอย่างเช่น คดีหนึ่งสาวใช้พม่า ได้ชักชวนเพื่อนชายชาวพม่าเข้าไปลักทรัพย์ในบ้านของนายจ้างซึ่งเป็นนายตำรวจคนหนึ่ง แต่ขณะเข้าไปลักทรัพย์ ได้มีผู้มาพบเห็นผู้ต้องหาทั้งสองคน จึงทำให้ทั้งสองคนร่วมกันฆ่าปิดปากผู้ที่มาพบเห็นการกระทำความผิดถึงสามศพ และหนึ่งในนั้นเป็นพ่อของนายตำรวจซึ่งเป็นนายจ้าง และ

จากภาพที่วีรชอง 3 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2549 เจ้าหน้าที่งานสอบสวนได้นำตัวผู้ต้องหาในคดีไปทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ปรากฏว่าขณะนำผู้ต้องหาไปทำแผนฯ ในบริเวณของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาได้ถูกญาติของผู้เสียหายและชาวบ้านรุมทำร้ายอาการปางตาย โดยเจ้าหน้าที่ไม่สามารถจะป้องกันได้ (ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ. 2550 : 216)

นอกจากนั้นแล้ว หลายต่อหลายคดีที่มีการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในชั้นสอบสวน แต่ผลของการพิสูจน์คดีในชั้นศาล ศาลกลับพิพากษายกฟ้อง ยกตัวอย่างเช่น กรณีของนายจรรยา สิวังราช ที่ตกเป็นจำเลยในคดีฆ่าเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541 ในขั้นตอนการสอบสวนถูกตำรวจนำตัวไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพในที่เกิดเหตุ และล้อมวลชนไปทำข่าวมากมาย โดยมีการชี้จุดเกิดเหตุ และแสดงท่าชกท้อง รวมทั้ง ตำรวจจำเลยกับลูกวัย 8 เดือนมาพบกับนายจรรยาที่ร่ำไห้เมื่อคดีขึ้นสู่ศาล ศาลเห็นว่าไม่มีพยานหลักฐานอื่น นอกจากคำรับสารภาพของนายจรรยาในชั้นสอบสวน พิพากษายกฟ้องทั้งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ เมื่อคดีถึงที่สุดนายจรรยากลายเป็นผู้บริสุทธิ์หลังจากตกเป็นจำเลยทั้งจากสังคมและกระบวนการยุติธรรมมาถึง 6 ปี (“แพะอีกแล้ว” ไทยรัฐ . 21 กรกฎาคม 2547 : 19. อ้างในสิวกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์. เรื่องเดิม : 92)

ซึ่งนอกจากตัวอย่างที่เป็นผลกระทบที่มีต่อผู้ต้องหาในขณะนำตัวไปทำและภายหลังการทำแผนประกอบคำรับสารภาพแล้ว การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพยังส่งผลกระทบอีกหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความปลอดภัยในทางปฏิบัติ ด้านการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา รวมถึงการนำผลไปใช้รับฟังพยานหลักฐาน และที่สำคัญคือ ผลกระทบต่อความเที่ยงธรรมของกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ. เรื่องเดิม : 216)

ซึ่งจากปัญหาในเรื่องของผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาถึงความเป็นไปได้ ในการนำเอามาตรการทางกฎหมายในลักษณะอื่นมาปรับใช้เพื่อแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพนั้น ได้กลายมาเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่ฝังรากลึกมานานแล้ว ซึ่งการจะยกเลิกหรือแก้ไขความเชื่อดังกล่าว

จะต้องพิจารณาจากปัจจัยในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ในด้านวิธีการทางปฏิบัติ รวมถึงการนำผลไปใช้ในการพิจารณาคดีของศาล ซึ่ง นอกเหนือ จากปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ความคิดเห็นของบุคลากรใน กระบวนการยุติธรรม ก็เป็นอีกหนึ่งความสำคัญ ซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาประกอบ เพื่อ นำเอาผลที่ได้ไปวิเคราะห์ ถึงความเหมาะสมของมาตรการใหม่ที่จะนำไปปรับใช้แทนที่ มาตรการแบบเดิม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัด มหาสารคามที่มีต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ และมาตรการที่ นำมาแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ
2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จังหวัดมหาสารคามที่มีต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ และต่อ มาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ
3. เพื่อเสนอแนะมาตรการที่จะนำมาใช้แทนที่การทำแผนประทุษกรรม ประกอบคำรับสารภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด มหาสารคาม อันได้แก่ พนักงานสอบสวน อัยการ ผู้พิพากษา และทนายความ จำนวน 395 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ ทนายความ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ (สำนักงานอัยการจังหวัด และสำนักงานอัยการศาล เด็กและเยาวชน) ผู้พิพากษา (ศาลจังหวัดและ ศาลเยาวชนและครอบครัว) ที่ปฏิบัติ หน้าที่อยู่ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 273 คน โดยประมาณขนาดตัวอย่างโดย ใช้ตาราง Krejcie และ Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะได้สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษาสูงสุด ปฏิบัติงานในหน้าที่ อายุงานในตำแหน่งหน้าที่

ส่วนที่ 2 เป็นการวัดระดับความคิดเห็นของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน อันได้แก่ 1) ด้านข้อดีของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ 2) ด้านความชอบด้วยกฎหมายของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ 3) ด้านผลกระทบของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ

ส่วนที่ 3 เป็นความเห็นต่อมาตรการ ที่นำมาใช้แทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ให้เลือกว่า การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพเป็นวิธีการที่มีข้อดีหรือข้อเสียมากกว่ากัน หรือไม่แตกต่างกัน

ช่วงที่ 2 ให้เลือกมาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ 2 ข้อจากตัวเลือกทั้งหมด 4 ข้อ

ช่วงที่ 3 ให้เลือกจาก 2 ข้อ เหลือเพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Opened - end) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของมาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนของประชากร โดยสถิติ F- test (One-way ANOVA) และค่า t- test หากพบว่าโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ แอล เอส ดี (LSD: Least Significant Difference)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 และ เพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 มีอายุตั้งแต่ 31 - 35 ปี

จำนวน 78 คนคิดเป็นร้อยละ 28.6 มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.29 มีอายุตั้งแต่ 36 - 40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 อายุตั้งแต่ 41 - 45 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และน้อยที่สุดคือ มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 สมรสแล้วจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมาคือ โสด จำนวน 87 คนคิดเป็นร้อยละ 31.9 หย่าร้าง 8 คนคิดเป็นร้อยละ 2.9 และแยกกันอยู่ 3 คนคิดเป็นร้อยละ 1.1 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตร์หรือ ร.บ. (ตร) จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 สำเร็จการศึกษาระดับเนติบัณฑิตไทยและนิติศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 สำเร็จการศึกษาระดับเนติบัณฑิตไทย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 สำเร็จการศึกษาระดับเนติบัณฑิตไทยและปริญญาโทสาขาอื่น 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ปฏิบัติงานในหน้าที่ทนายความ จำนวน 172 คนคิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาเป็นพนักงานสอบสวนจำนวน 73 คนคิดเป็นร้อยละ 26.7 ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา จำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 5.5 และเป็นพนักงานอัยการจำนวน 13 คนคิดเป็น ร้อยละ 4.8

นอกจากนั้นแล้ว มีอายุงานในตำแหน่งหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รองลงมาคือ มีอายุงานตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 มีอายุงานตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และที่น้อยที่สุด คือ มีอายุงานตั้งแต่ 11 - 15 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1

โดยภาพรวม บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคาม มีระดับความคิดเห็นต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

ส่วนด้านข้อดีของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมาคือ ด้านความชอบด้วยกฎหมายของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ($\bar{X} = 3.72$) และที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านผลกระทบของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ($\bar{X} = 3.54$)

ด้านความชอบด้วยกฎหมายของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ โดยข้อที่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคามมีระดับความ

คิดเห็นสูงสุด คือ ภายหลังมีการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพแล้วมีการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ไม่สามารถเอาผิดกับกลุ่มคนที่รู้มทำร้ายผู้ต้องหาได้ ($\bar{X} = 4.28$) ซึ่งถือว่าสูงที่สุดในบรรดาคำถามทั้งหมด

ด้านผลกระทบของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ โดยข้อที่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคามมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ภายหลังการพิจารณาคดีเสร็จ หากศาลตัดสินว่าเขาไม่ใช่ผู้กระทำความผิด อาจทำให้เขาไม่สามารถกลับคืนเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข ($\bar{X} = 3.94$)

นอกจากนั้นแล้ว เมื่อให้บุคลากรเลือก มาตรการที่สมควรนำมาแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ สองข้อจากสี่ข้อ อันได้แก่

ข้อ 1. ให้ยกเลิกเสียเพราะไม่มีประโยชน์ในการใช้เป็นพยานหลักฐาน เนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายกำหนดห้ามมิให้รับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมโดยเด็ดขาดแล้ว อีกทั้งฝ่าฝืนต่อประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 30 ข้อ 2 (ค) ที่กำหนดห้ามมิให้เปิดเผยเหตุการณ์หรือเรื่องราวซึ่งถ้าหากเปิดเผยต่อประชาชนแล้วอาจเป็นแบบอย่างที่ยุคคลอื่นจะถือเป็นตัวอย่างในกระทำนั้นขึ้นอีก

ข้อ 2. เพื่อเป็นการตัดปัญหาควรให้ยกเลิกกระบวนการสอบสวนแบบเดิมที่เป็นการผลักภาระให้กับพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงผู้เดียว โดยนำระบบการค้นหาคความจริงร่วมกันของศาล อัยการและพนักงานสอบสวนตั้งแต่ความผิดเกิด มาปรับใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

ข้อ 3. ให้ยกเลิกวิธีการเดิมและนำเอาวิธีการเช่นเดียวกันกับของประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ กล่าวคือ ในการสอบสวนผู้ต้องหาควรจัดให้มีคนกลางซึ่งอาจจะเป็นทนายความของผู้ต้องหาหรือบุคคลซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจ เข้ารับฟังการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน และเมื่อสอบปากคำเสร็จแล้วให้บรรดาบุคคลที่เขานั่งฟังลงลายมือชื่อเป็นพยานในบันทึกคำให้การด้วยและหากต้องการให้แสดงท่าทางประกอบการกระทำความผิดก็ต้องจัดให้แสดงภายในห้องสอบสวนนั้น

ข้อ 4. ให้คงไว้เช่นเดิม แต่ควรจะบัญญัติกฎหมายเพื่อวางกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมถึงอาจกำหนดให้ผู้ต้องหาให้มีสิทธิในการมีทนายความ หรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้า

ร่วมสังเกตการณ์ หากเป็นไปได้ควรกำหนดให้อัยการเจ้าของสำนวนเข้าร่วมสังเกตการณ์เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนอีกชั้นหนึ่ง

บุคลากรส่วนใหญ่เลือก ข้อ 3 กับ ข้อ 4 คือ ให้ยกเลิกวิธีการเดิมและนำเอาวิธีการเช่นเดียวกันกับของประเทศสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้ฯ กับ ให้คงไว้เช่นเดิม แต่ควรจะบัญญัติกฎหมายเพื่อวางกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้เกิดความชัดเจน ฯ โดยเลือกจำนวนทั้งสิ้น 99 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3

และเมื่อให้เลือกว่า มาตรการที่สมควรจะนำมาใช้แทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ บุคลากรส่วนใหญ่เลือกข้อ 4 คือ ให้คงไว้เช่นเดิม แต่ควรจะบัญญัติกฎหมายเพื่อวางกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมถึงอาจกำหนดให้ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิในการมีทนายความ หรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ หากเป็นไปได้ควรกำหนดให้อัยการเจ้าของสำนวนเข้าร่วมสังเกตการณ์ เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนอีกชั้นหนึ่ง

นอกจากนั้นแล้ว บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทนายความ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา มีระดับความคิดเห็นต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพและมาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

โดยในด้านข้อดีของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ทนายความมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับพนักงานสอบสวนและผู้พิพากษา ส่วนพนักงานสอบสวนมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้พิพากษา และพนักงานอัยการมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้พิพากษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ในด้านความชอบด้วยกฎหมายของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ พบว่า ทนายความ มีระดับความคิดเห็น แตกต่างกับพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้พิพากษา และพนักงานอัยการมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้พิพากษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ในด้านผลกระทบของการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ทัศนคติมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ส่วนพนักงานสอบสวนมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับพนักงานอัยการ และพนักงานอัยการมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้พิพากษา

ส่วนระดับความคิดเห็นของทัศนคติ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา ต่อมาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพนั้น ไม่แตกต่างกัน

โดยในส่วนมาตรการที่จะนำมาแทนที่ การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพนั้นเนื่องจาก บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคามส่วนใหญ่ เห็นว่าการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ เป็นวิธีการที่ดี ที่พนักงานสอบสวนจะได้มาซึ่งพยานหลักฐานเพิ่มเติมประกอบการสอบสวน เนื่องจากสามารถที่จะเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ไปถึงพยานหลักฐานแห่งคดี และเมื่อไม่สามารถยกเลิกมาตรการดังกล่าวได้ ในการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในแต่ละครั้ง จึงควรมีคนกลางซึ่งอาจจะเป็นทัศนคติของผู้ต้องหาหรือบุคคลซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจ รวมถึงพนักงานอัยการเข้ารับฟังการสอบปากคำของพนักงานสอบสวนด้วย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า แม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ อย่างเช่น งานวิจัยของ สิกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “สิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายในขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ศึกษาเฉพาะ กรณีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ” จะอ้างว่า การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาในหลายๆ ด้าน รวมถึงยังขัดต่อหลักกฎหมาย ขัดต่อความสมดุลกันในระหว่างคุณค่าส่วนรวมและคุณค่าส่วนบุคคล หรือในงานวิจัยของ ภัทรวีทย์ อนุสรณ์ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในกฎหมายไทย จะอ้างว่า การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ในปัจจุบัน ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายรวมถึงแนวของคำพิพากษาฎีกา กำหนดขอบเขตในเรื่องดังกล่าวไว้โดยชัดเจนแน่นอน นอกจากนั้นแล้ววิธีการดังกล่าวยังมีความขัดแย้งกันกับกฎหมายหลายเรื่อง รวมถึงยังไม่มีมาตรฐานเพียงพอ จึงก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ของการละเมิดสิทธิและในเรื่องของความปลอดภัยที่ยังไม่ปรากฏว่าในต่างประเทศได้มีวิธีการเช่นเดียวกันนี้ การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในกฎหมายไทย จึงเป็นวิธีการที่มีโทษมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ จึงเสนอแนะให้ยกเลิกการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในลักษณะที่ต้องมีการแสดงท่าทางประกอบต่อหน้าสาธารณชน แต่สำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคามแล้ว กลับมองว่า การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพนั้น เป็นวิธีการที่มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย ซึ่งไม่สอดคล้องกันกับงานวิจัยทั้งสองเล่ม แต่อย่างไรก็ตามเมื่อถามว่า มาตรการที่สมควรจะนำมาใช้แทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ บุคลากรส่วนใหญ่เลือก ให้คงไว้เช่นเดิม แต่ควรจะบัญญัติกฎหมายเพื่อวางกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมถึงอาจกำหนดให้ผู้ต้องหาที่มีสิทธิในการมีทนายความ หรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ หากเป็นไปได้ควรกำหนดให้อัยการเจ้าของสำนวนเข้าร่วมสังเกตการณ์ เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งยังมีความสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ภทริทีย ออบสุวรรณ (2550) ที่เสนอว่า ควรจะบัญญัติกฎหมายเพื่อวางกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้เกิดความชัดเจน นอกจากนั้นแล้ว บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคาม ยังเห็นควรให้องค์กรในกระบวนการยุติธรรมอื่นควรเข้ามาตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานร่วมกับพนักงานสอบสวน อย่างเช่น พนักงานอัยการควรเข้ามารับฟังการสอบปากคำผู้ต้องหาร่วมกับพนักงานสอบสวนด้วย ซึ่งสอดคล้องกันกับ งานวิจัยของ ศิริชัย พลการ. (2550: 99) ที่เสนอแนะว่า อัยการควรร่วมเข้าฟังการสอบสวนและทำงานร่วมกันกับพนักงานสอบสวน รวมถึงกฎหมายควรกำหนดอำนาจให้อัยการ สามารถทำการตรวจสอบมาตรการบังคับในทางอาญาต่างๆ ที่ออกโดยพนักงานสอบสวนได้ด้วย

นอกจากนั้นแล้ว บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทนายความ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา มีระดับความคิดเห็นต่อการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพและมาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในรายด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ศศิธรดา จันทรกุล. (2550) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “เจตคติของ

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดสมุทรสาครต่อการนำคดีเข้มข้นขึ้นกระทำซ้ำเราของเด็กและเยาวชนเข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาท. ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อาชีพของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ที่แตกต่างกันมีผลต่อเจตคติในการนำคดีเข้มข้นขึ้นกระทำซ้ำเราของเด็กและเยาวชนเข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการออกประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ชัดเจนถึงวิธีและแนวทางปฏิบัติในการทำแผนประชุมกรรมประกอบคำรับสารภาพ โดยในการทำแผนประชุมกรรมประกอบคำรับสารภาพในแต่ละครั้งควรมีคนกลางซึ่งอาจจะเป็นทนายความของผู้ต้องหาหรือบุคคลซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจ รวมถึงพนักงานอัยการเข้ารับการสอบปากคำของพนักงานสอบสวนด้วย

2. ควรมีมาตรการเข้มงวดเกี่ยวกับการจับกุมและหลังการจับกุมก่อนที่จะนำตัวมาพบพนักงานสอบสวน เพราะขั้นตอนดังกล่าวมีความสำคัญต่อการสอบสวนเป็นอย่างมาก รวมถึงควรมีองค์กรภายนอกเข้ามาตรวจสอบ ถ่วงดุลการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในขั้นตอนดังกล่าวด้วย

3. ควรห้ามมิให้ผู้สื่อข่าวเข้ามาเกี่ยวข้องกับคดี โดยเฉพาะการเข้ามาสัมภาษณ์ผู้ต้องหา เนื่องจากจะทำให้รูปคดีเสียหายและเป็นการละเมิดต่อทบบัญญัติของกฎหมายที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2557

เอกสารอ้างอิง

ปิยพงษ์ กลิ่นพันธุ์. **ความคิดเห็นของนายทหารชั้นประทวนที่มีต่อการปฏิบัติงานในกรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา. 2551.

ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ. การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในกฎหมาย
ไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2550.

มนชยา อ่อนเรือง. ความคิดเห็นของทนายความต่อข้อบังคับสภานายความว่าด้วย
มารยาททนายความ พ.ศ.2529. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2550.

ศศิธรดา จันทรวงศ์. เจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดสมุทรสาคร
ต่อการนำคดีขึ้นชั้นกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเข้าสู่ระบบไกล่
เกลี่ยข้อพิพาท. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญวิทยา
และงานยุติธรรม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล. 2550.

ศิริชัย พลการ. บทบาทของอัยการในการตรวจสอบกระบวนการยุติธรรม.
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์. 2550.

สมนึก ประจิตร . ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบัญชาการตำรวจ
ปราบปรามยาเสพติดต่อพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
พ.ศ. 2545. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2549.

สิทธกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์. สิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายในขั้นตอนการสอบสวนของ
พนักงานสอบสวนศึกษาเฉพาะกรณีการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับ
สารภาพ. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตย์. 2548.

เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์. ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญา ศึกษาเฉพาะ
กรณีการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรม
หาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.

Translated Thai References

- Khamphan, P. (2008). **The Comments of the 12th Floor Protesters.** Thesis of the Master Public Administration. Chonburi: Burapha University.
- Obsuwan, P. (2007). **Crime Scence Reconstruction by the Accused to Support Confession of the Accused in Thailand.** Thesis of the Master of Laws. Bangkok: Thammasat University.
- Onruang, M. (2007). **The Opinion of Lawyers to the Regulation of the Lawyers Council on Conduct of Lawyers Act B.E. 2529.** Thesis of the Master of Arts. Bangkok: Kasetsart University.
- Chantarakul, S. (2007). **The Attitude of Samutsakhon's Criminal Justice Personnel Toward Juvenile Rape Cases IN The Mediation System.** Thesis of the Master of Arts (Criminology and Criminal Justice). NakhonPathom: Mahidol University.
- Polsakan, S. (2007). **The Roles of Thai Public Prosecutors in Checking the Justice System.** Thesis of the Master of Laws (Criminal Justice and Criminal Justice). DhurakijPundit University.
- Prajit, S. (2006). **The Opinion of Investigators in the Narcotics Suppression Bureau Relating to the Addict Revival Ability Act, B.E. 2545.** Thesis of the Master of Arts (Political Science). Bangkok: Kasetsart University.
- Angsatchapong, S. (2005). **Rights to Alleged Offender in Law of Interrogation with Inquiry Official Case Study: Especially Proceeding at the Scene of Crime Confession Assembly.** Thesis of the Master of Laws. DhurakijPundit University.

Khamwatanapan, S. (1994). **Problems Concerning Protection of the Accused a Case Study of Reenactment of Scene of Crime to Support Guilty Plea.** Thesis of the Master of Laws.
Chulalongkorn University.